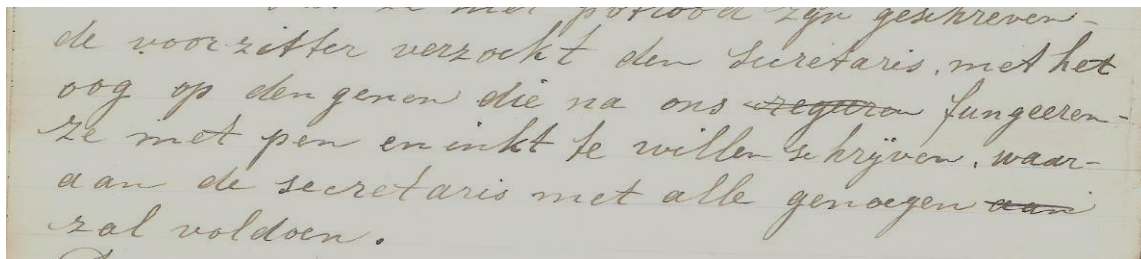

Uitvaartvereniging D.E.L. bestaat 100 jaar

deel 2

Op 14 februari 2013 was het precies 100 jaar geleden dat de huidige uitvaartvereniging "Draagt elkanders Lasten" is opgericht. In oktober a.s. willen we hier uitgebreid bij stilstaan. In de aanloop naar de viering van het jubileum zal er tot oktober iedere maand een artikel in de Dorpskrant en op de dorpsite verschijnen over de geschiedenis van de uitvaartvereniging met anekdotes uit de notulenboeken en het archief van de vereniging.

We gaan weer terug naar 1913. Uit het eerste notulenboek valt goed op te maken hoe één en ander tot stand is gekomen. Wat opvalt is dat de eerste verslagen met potlood zijn geschreven. Dit is dan ook vrij onduidelijk te lezen maar vanaf september 1913 komt hier verandering in dat wil zeggen dat vanaf dat moment de verslagen alleen met inkt geschreven worden. De reden wordt duidelijk uit het verslag uit het verslag van 22 september 1913. In de vergadering verzoekt de voorzitter de heer Reijenga de secretaris om voortaan de verslagen met inkt te schrijven "dit met het oog op degenen die na ons zullen fungeeren". De secretaris de heer P. Arendsz schrijft in zijn verslag dat hij hier graag aan wil voldoen. Bijna 100 jaar na dato is de schrijver van dit artikel de heer Reijenga dankbaar voor zijn vooruitziende blik.

In het vorige artikel eindigden we met de ledenvergadering van 27 september 1913. Aan het einde van deze ledenvergadering stelt de voorzitter het innen van de contributie aan de orde. In het verslag staat: "den contributie is te laag. Zoo kan den vereeniging niet werken. Het minimum is gesteld op fl. 1,00, wat voor een arbeider ook genoeg is, maar het gemiddelde mag niet lager zijn dan fl. 1,50, zodat de leden die te weinig betalen worden verzocht hun contributie zelf te verhogen".

Op meerdere plekken in het notulenboek komt naar voren dat solidariteit het fundament van de vereniging was en dat men er trots op was dat met de komst van een begrafenisvereniging in Donkerbroek rijk en arm op eenzelfde manier ten grave werd gebracht. Omdat 'rijk' gemotiveerd moest worden om iets meer te geven dan 'arm' en het solidariteitsprincipe dus wat onder druk stond stelde het bestuur in 1914 voor dat zij gemandateerd werden om de hoogte van de contributie per lid vast te stellen. Dit leidde tot een felle discussie in de ledenvergadering van 1914 maar uiteindelijk werd het voorstel met algemene stemmen aangenomen.

Uit het notulenboek blijkt dat er in de navolgende jaren regelmatig leden waren die het niet eens waren met de hoogte van hun contributie en het afgesproken beleid ter discussie stelden. Bijna 100 jaar na dato is een dergelijk beleid niet meer voor te stellen. Stel u wordt lid van een vereniging in Donkerbroek en u wordt verzocht uw inkomensgegevens te overleggen voor de vaststelling van uw contributie.

In april 1914 doet zich een acuut probleem voor. Uit het notulenboek blijkt het volgende; *“doodgraver Jakob Koenen heeft zo goed als bedankt voor het grafgraven en juist nu is er een overledene die maandag begraven moet worden”*. Er ontstaat in het bestuur een discussie wie nu eigenlijk verantwoordelijk is voor het delven van het graf, de begrafenisvereniging of de kerkvoogdij, die eigenaar de begraafplaats aan de Kerkereed is.

De algemene mening in het bestuur is dat het op de weg van *‘den begrafenisvereniging zal berusten’*. Besloten wordt dat bestuurslid J.G. Dokter de heer Koenen zal aanzeggen dat hij deze uitvaart beslist zal moeten uitvoeren. Daarnaast zal er een opvolger voor de heer Koenen gezocht worden. Voor de functie van doodgraver meldt de heer Jan Veldkamp zich aan. In een ingelaste bestuursvergadering op 11 mei 1914 wordt hij bij de vergaderlocatie Wander Van Dijk binnengelaten en worden er afspraken met hem gemaakt. Voor het delven van een graf zal hij fl. 1,25 ontvangen en voor een zogenaamde ‘stille’ begrafenis fl. 0,60 ct. Nergens in het notulenboek wordt een definitie gegeven van een ‘stille’ begrafenis maar gaandeweg wordt duidelijk dat het in deze gevallen ging om een dood geboren kind. Uit de jaarverslagen blijkt dat er elk jaar meerdere stille begrafenissen waren. Ook kwam het regelmatig voor dat er kinderen kwamen te overlijden. Regelmatig wordt beschreven dat leed en droefenis de gezinnen in Donkerbroek trof.

Jan Veldkamp wordt dus in 1914 de nieuwe doodgraver. Zijn naam komt regelmatig in de notulenboeken voor, dit ook omdat hij voor een lange periode de vaste doodgraver voor de vereniging was. Er is echter in die periode ook af en toe kritiek op zijn functioneren. In 1916 wordt namelijk duidelijk dat men niet tevreden is over het geleverde werk en wordt hij door de voorzitter er op aangesproken dat van hem verwacht wordt dat hij de nieuwe graven ordentelijk achterlaat. Veel later, dat wil zeggen in de notulen van 23 juli 1929 en dus al 15 jaar na zijn aantreden als doodgraver, duikt zijn naam opnieuw weer op:

“door den voorzitter is met de heer J. Veldkamp gesproken over het maken van het graf. Het blijkt echter dat het nog niet erg goed gaat. Ook de heer Van der Sluis geeft rapport van zijn bevindingen. Men is niet erg tevreden, het is voorgekomen dat een graf niet meteen werd afgesloten. Noodzakelijk wordt geacht dat hij flinke instructies ontvangt. De voorzitter neemt op zich om ernstig met hem te spreken en hem eens voor te doen, hoe hij doen moet, opdat hij met meer oordeel te werk gaat”.

Zo gezegd zo gedaan. De toenmalige voorzitter de heer Jan Zwering voegt woord bij daad. Verder op in het notulenboek meldt de heer Zwering dat de heer Veldkamp zich de kritiek heeft aangetrokken en dat zijn functioneren zich sterk heeft verbeterd. Ook in de jaren dertig van de vorige eeuw is er echter weer forse kritiek op het functioneren van de doodgraver echter worden geen namen genoemd, zodat niet met zekerheid gezegd kan worden of de heer Veldkamp dan nog steeds in functie is.

Uit het notulenboek wordt wel duidelijk dat de functie van doodgraver ook een zwaar beroep was, vooral tijdens de winter. Tijdens de vergadering van 27 februari 1929 wordt besloten om de heer Veldkamp in plaats van de toen gebruikelijke fl. 1,50 drie gulden uit te betalen omdat *“het grafmaken ten gevolge van de strenge vorst uitermate moeilijk was”*. Hij is dan inmiddels 66 jaar oud, afgaand op de nog altijd aanwezige grafsteen op de begraafplaats aan de Kerkereed, waaruit duidelijk wordt dat hij in 1863 is geboren en in 1938 overleden. E.e.a. wordt ook bevestigd vanuit het kasboek waarin de uitgaven en inkomsten van de uitvaarten op naam werden bijgehouden.

Tot zover het tweede artikel. De volgende maand zoomen we nogmaals in op het eerste bestuur van de vereniging. Wat weten we van hen, wat is er nog aan tastbare herinnering. Ook gaan we dan in op het al eerder aangekondigde lastig vinden van bestuursleden en wordt de dienstverlening uitgebreid.

Wordt vervolgd.....